

တၢ်ကတိၤဆၢန့ၣ်ဆူ မံးရှၢၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်

တၢ်ပံၤလီၤသး

တၢ်ကတိၤခီၣ်လဲၤအံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်တိၣ်ပိၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖျိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အါမးလီၤ. ကဆၢန့ၣ်ပှၤမၤသကိး တၢ် ဒိသိးကနီၣ်ပၢၢ်တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး ဆူတၢ်အဒိလၢအပူၤကွဲၣ်န့ၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢ ကသးအသးဆူ တၢ်သး ခုကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်

၂န့ၣ်ရံၣ်ဒီး ၁၅မံးနံး အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဘဲး ၁၅မံးနံး

တၢ်ကတိၤခီၣ်လဲၤတၢ်ကွဲးအဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်

- ၁. တၢ်ကတိၤဆၢန့ၣ် (၁၀ မံးနံး)
- ၂. တၢ်သးခုကစီၣ်အဒိ (၂၀ မံးနံး)
- ၃. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆၢကတီၢ် (၂၀ မံးနံး)
- ၄. တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤလိၣ်တၢ် (၂၀ မံးနံး)

တၢ်အိၣ်ဘဲး (၁၅ မံးနံး)

- ၅. ကဲထီၣ်ပှၤစိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ် (၂၀ မံးနံး)
- ၆. ခိၣ်ခါဆူညါ (၂၀ မံးနံး)
- ၇. တၢ်မၤအကတၢ် (၁၀ မံးနံး)

တၢ်ကတိၤခီၣ်လဲၤဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ

- * ဖးခိဖျိလံၣ်ခီၣ်လဲၤ ခဲလၢဒိး မၤသီထီၣ်က့ၤ ဒိသိးကမၤပှၤက့ၤနသး
 - * ဒုးအိၣ်ထီၣ်စုအတၢ်ဟ့ၣ်တဖျိ
 - * ဖဲနဘၣ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ တၢ်လီၢ်လၢနအိၣ်တညီၣ်န့ၣ် မၤကွၢ်ဒိသိးနသးကမံလၢ မ့ၢ်တၢ်အဘၣ်လၢ နကပိၣ်ထီၣ် လံၣ်ပရၢလၢဝီၤပၤအလီၤခါ.
 - * ကတဲၣ်ကတီၤပှၤဟ့ၣ်လီၤအသးလၢ ကကတဲၣ်ကတီၤတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ် ဖဲအအိၣ်ဘဲးအခါ
 - * ထုးထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတက့ၢ်.
- လံၣ်စီဆုံ, စုအတၢ်ဟ့ၣ်, လံၣ်ပရၢ, တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ, ဝီၤပၤအတၢ်မၤစဲဘူးတၢ် (wall - safe tape)

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကတိၤခီလဲ

၁. တၢ်ဆူန့ၣ် (၁၅ မံးနံး)

ဖဲပုၤမၤသကိးတၢ်ပၣ်ဖှိၣ်အသးဝံၤ, ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်နသးဒီး တူၢ်လိာ်ခိၣ်ဆၢပုၤအဂၤတက့ၢ်.

ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ပၣ်လီၤသးဒီး တၢ်တဖၣ်လၢ ကဘၣ်တၢ်ကတိၤအိၣ်လၢ တၢ်ကတိၤခီလဲလၢ လံာ်ပရၢ, ဒီး တၢ်နီၣ်လၢ တၢ်ဆၢကတိၤအိၣ်(၁၅မံးနံး) လၢအဘၣ်တၢ်ပၣ်အိၣ်လၢ ကအိၣ်ဘျးအဂီၢ် ဖဲတၢ်ကတိၤလဲၤအသးတဝၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆူပုၤဆူတၢ်အိၣ်ဘျးအလီၢ်ဒီး ဟ့ၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ် ဒ်သိးကဟံးန့ၢ်ဒဲၣ်အနီၢ်ကစၢ် အတၢ်အိၣ်ဘျး ဒ်အလိၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ဒုးထံၣ်ဘၣ်တၢ်အကါခိၣ်လၢ ကဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ ပုၤဟဲထီၣ်မၤလိတၢ်ဖိတဖၣ်လီၤ.

ပုၤဟဲထီၣ်မၤသကိးတၢ်တဖၣ် မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလိာ်အသးန့ၣ် ပျဲတၢ်ဆၢကတိၤလၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်သးမိကိာ်န့ၣ်လီၤ. သံကွၢ်ပုၤမၤသကိးတၢ် ကနီၤလီၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢ အမၤဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သရိၣ်အချၢ မ့ၢ်လၢအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်သးခုကစီၣ်အဒိတဖၣ် (၂၀ မံးနံး)

ကွဲပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဒ်သိးကနီၤလီၤတၢ်မနုၤ ဟဲန့ၣ်ဆူအသးပုၤ ဖဲအန့ၢ်ဟူဘၣ်တၢ်ကတိၤ “တၢ်သးခုကစီၣ်အသရိၣ်” န့ၣ်လဲၣ်.

ဟ့ၣ်နီၤလီၤစုအတၢ်ဟ့ၣ် ‘က’ တၢ်သးခုကစီၣ်တၢ်အဒိလၢ အသးအသး, ဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်တၢ်တဲန့ၢ်ပၢ်တၢ်.

- နီၤလီၤပုၤဟဲထီၣ်မၤသကိးတၢ်ဆူ ကရူၢ်အဆံးဖိတဖၣ် ဒ်သိးကတၢၣ်ပီၣ်တၢ်လၢအဖိလၢ -
- (၁)တၢ်အဒိတဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢ အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်
- (၂)ကွဲနီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢ နန့ၢ်ပၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်, ဟ့ၣ်တၢ်အဒိလီၤတၢ်လီၤဆဲး (တၢ်လဲၤတၢ်, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ, တၢ်ကစီၣ်ဒီးတၢ်ပၣ်လီၤသး)

မၤပုၤကရူၢ်တဖၣ် ဒ်သိးကကးတံာ်အလံာ်ပရၢလၢ ဝီပၤလီၤဒီး ဟ့ၣ်မံးနံးတစဲးဖိ ဒ်သိးပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် ကကွၢ်ကဒါက့ၤပုၤတဖုအတၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

၃. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဆၢကတိၤ (၂၀ မံးနံး)

နီၤလီၤဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤ ဒ်သိးသိးစုအတၢ်ဟ့ၣ် ‘ခ’, “တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအဆၢကတိၤဒီးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်” တက့ၢ်. ဟ့ၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်မံးနံးဆဲးကိာ် ဒ်သိးကကွၢ်ကဒါက့ၤအသရိၣ် အတၢ်လိၣ်လၢအဆၢကတိၤတခါ ဒီးဖဲန့ၣ်ကတိၤသကိးတၢ်သံကွၢ်တက့ၢ်. ဖဲနကရူၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အဒိၣ်ဒီးနီၤဖးအိၣ်ဆူ ပုၤတစူၣ်ဘၣ်တစူၣ်, ဒ်သိးကဘၣ်တၢ်စံးကတိၤအဂ့ၢ်ဒီး သံကွၢ်ပုၤတစူၣ် ဒ်သိးကနီၤလီၤအတၢ်ဘၣ်အသးလီၤ. မၤဒ်သိးကလဲၤဆူပုၤတကရူၢ် ဒ်သိးကဟံးဃၣ်တၢ်တစူၣ်ဒီး အသ့တမၤဒိၣ်ထီၣ်အတၢ်နီၤလီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လဲလိာ်တၢ် (၂၀ မံးနံး)

နီၤလီၤစုအတၢ်ဟ့ၣ် ‘ဂ’ ဆူ “ပတၢ်လဲလိာ်အလံာ်ပူၤ” တက့ၢ်. ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဘၣ်ဃး ခရံၣ်ဖိအဂ့ၢ်ဒီး တၢ်ထီၣ်သတြီၤဘၣ်ဃး ခရံၣ်ဖိအဂ့ၢ်ဒီး တၢ်လၢအမၤသးလၢခရံၣ်ဖိအဂ့ၢ်အလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. ကွဲပုၤမၤ သကိးတၢ် ဒ်သိးကနီၤလီၤအတၢ်လဲၤခိဖျိဒီး အတၢ်ဝဲတၢ်ယိးဘၣ်ဃးတၢ်လဲလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ထီၣ်သတြီၤခရံၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိဒီး တၢ်သးခုကစီၣ်အသရိၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်, တၢ် ဆၢကတီၢ် ဒ်သိးကဆိကမိၣ်အတၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သး မ့ၢ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိအပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဝဲ သ့ၣ်ကစံးလၢအတၢ်အိၣ်ဖျိန့ၣ် အိၣ်ဒီးခရံၣ်ဖိအဒိအတဲၣ် မ့တမ့ၢ်လဲၤတၢ်လၢကျဲအဂၤန့ၣ်ခါ.

ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် အိၣ်လၢအန့ၣ်တဖၣ်လဲလၢ တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤ ဘၣ်တၢ်မၤဒီးဘၣ်ကွၢ်အိၣ် ဒ်သိးကလဲ လိာ်ပုၤတဂၤလၢ အကကဲထီၣ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်လၢပုၤတဖုအကျါဒီး မၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဆူညါ ကပၣ်ဖျါတၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်စးထီၣ်မၤတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢ လီၤဆီဒၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢ အဆိအချ့, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိအတၢ်မၤအခိၣ်ထံးဘၣ်. မ့ၢ်ဆူပုၤကမျါတနီၤကသးအိၣ် ဒ်သိးကကဲ ထီၣ်တၢ်န့ၣ်ဒီး အိၣ်လၢတၢ်လီၢ်ခဲလၢ ကမျါအကျါလီၤ. (ဘၣ်တဘၣ် ကမ့ၢ်တန့ၣ်မ့တမ့ၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.)

တၢ်အိၣ်ဘျး (၁၅မံးနံး)ဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤမၤသကိးတၢ် ဖဲတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ် အိၣ်ဝဲဒီးတဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်အိၣ် အဆံးတဖၣ် အိၣ်ဝဲအလီၢ်လီၤ. ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်လၢ ကမၤက့ၤတၢ်

၅. ကဲထီၣ်ပုၤမၤတၢ်သးခုကစီၣ် (၂၀ မံးနံး)

ကိးက့ၤပုၤမၤသကိးတၢ်ခဲလၢတက့ၢ်. ကွဲပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် ဒ်သိးကနီၤလီၤတၢ်လၢ အတၢ်အိၣ်ဖျိမၤသကိး တၢ်လၢ တၢ်သးခုကစီၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မၤကဒီး, သံကွၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒ်သိးကသ့ဆိကမိၣ်ထံထံဆးဆး တၢ်လၢပုၤမၤတၢ်သးခုကစီၣ်မၤဝဲသ့ၣ်လၢ ထံကီၢ် အဂၤဒီး ကွဲးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးအိၣ်လၢလံာ်ပရၢအပူၤတက့ၢ်.

ဟ့ၣ်နီၤလီၤစုအတၢ်ဟ့ၣ် ‘ဃ’, “ကဲထီၣ်ပုၤမၤတၢ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်” ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်လဲလိာ်အဂၤလၢ အဘၣ် တၢ်ပိာ်ထွဲအခဲလၢ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဆူခရံၣ်ဖိအတၢ်မၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် အိၣ်လၢမံးရှၢန့ၣ်အစုပူၤလီၤ. တၢ်အဂၤလၢ အမၤဘၣ်ဒိတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤ, ဒ်ပစံးတၢ်အသိး ပုၤသးစၢ်တဖၣ်အဲၣ်ဒီးလၢ တၢ်ထံၣ်လိာ်မၤသကိးတၢ်ဒီး အသး အိၣ်လၢကလဲၤဆူတၢ်လဲၤခိဖျိအတၢ်သ့ၣ်ညါ, ဒီးတမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါလၢအဟဲခိဖျိတၢ်လဲၤခိဖျိန့ၣ်ဘၣ်.

ကွဲကဒါကုသကိး တၢ်ထီၣ်သတြီၤဘၣ်ဃး တၢ်ဆီၣ်ထွဲတၢ်သးခုကစီၣ်ဒီး တၢ်မၤတၢ်ဘၣ်ဃး စုအတၢ်ဟ့ၣ် 'ဃ' န့ၣ်တက့ၢ်.

ကွဲပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် ဒ်သိးကထီၣ်သတြီၤကွဲက့ၤလၢပကြးကတဲၣ်ကတီၤလၢ တၢ်သးခုကစီၣ်လၢ ပတၢ်မၤ အပူၤတက့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢ ကမၤတၢ်အံၤ, နကသးအိၣ်နီၤလီၤတၢ်အဒိတဖၣ် ဒ် -

- * လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အသရိၣ်ပူၤ, တၢ်မၤလိလံၣ်စီဆုံလဲၤလၢတၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးမၤတၢ်ဆူညါ ဖဲတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤအခါ, ဒ်သိးတၢ်မၤလိလံၣ်စီဆုံ ကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလၢသရိၣ်အချၢန့ၣ်လီၤ.
- * တၢ်လၢအလီၤအိၣ်ဒီးပုၤန့ၣ် မ့ၢ်ပကမၤလိတၢ်ကတိဘၣ်ဃးပုၤဂၤဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဟဲလီၤလၢပုၤတစီၤ, ဒီးဂုၤလၢ ပမၤလိပုၤလၢအလီၤဂၤဒီး ပုၤလၢအမၤတၢ်ကျဲကျဲဒီးပဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

၆. ခိၣ်ခါဆူညါ (၂၀ မံးနံး)

နီၤဖးဆူပုၤအဆံးအဖုတဖၣ် လၢအဟဲလၢသရိၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်ပုၤခဲလၢၣ်လၢအဟဲလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖုဃီ, နီၤ ဖးဒ်အသးအိၣ်ဒ်လဲၣ် မ့တမ့ၢ်အတၢ်သးအိၣ်တၢ်ဒီး စံးကတိဘၣ်ဃးစုအတၢ်ဟ့ၣ် 'ဃ' တက့ၢ်. သံကွဲအဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးကမၤဖုၣ်လီၤအတၢ်စံးဆၢလၢ အတၢ်ကွဲစိအတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤခဲလၢၣ်လၢအဟဲလၢ တၢ်အိၣ် ဖိၣ်တဖုဃီ, အိၣ်ဖိၣ်ကဒီးဟ့ၣ်ပုၤတဖုကဒိကန့ၣ်ပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤ အတၢ်သးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သံကွဲပုၤကရူၢ်အဆံးဖိတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်ပုၤခဲလၢၣ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟဲလၢ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒ်သိးသိးဒီး သံကွဲအဝဲသ့ၣ် အသးအိၣ်ဒ်လဲၣ်, ဒ်သိးကမၤန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်လၢ ကဘၣ်စံးဆၢတၢ်သံကွဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကတိလိၣ်အသးန့ၣ်, နဘၣ် သံကွဲအဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးကစံးဆၢတၢ်တမံးဃီလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဂီၢ် ဒီးကိးဘျီဒဲးကပၣ်ဃုၣ်အတၢ်နီၤလီၤအတၢ် သ့ၣ်ညါဆူပုၤကရူၢ်န့ၣ်လီၤ.

၇. တၢ်မၤကတၢ် (၁၅ မံးနံး)

မၤဖုၣ်လီၤတၢ်သးခုကစီၣ် အတၢ်ထံၣ်ဒ်အဖီလိၣ်တက့ၢ်. တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤတဖုလၢ အဘၣ်တၢ်ဆုၤအိၣ်ဆူခိလီၤ. အဝဲန့ၣ်အိၣ်စဲဘူးအသးဒီး ကစၢ်ယွၤအတၢ်မၤဒီး တမ့ၢ်ထဲအနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲဒီး အတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်ကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လဲလိၣ် လၢတၢ်စံးကတိဘၣ်ဃး “ဟဲဆူပအိၣ်” ဆူ “လဲၤဆူအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်” ဒီးလၢ “ဟဲဆူပအိၣ်ဒီးကွဲ” ဒီး “လဲၤတၢ်ဒ် အဘၣ်တက့ၢ်.”

သံကွဲပုၤမၤသကိးတၢ် ဒ်သိးကနီၤလီၤပုၤတဂၤအတၢ်သးအိၣ် မ့တမ့ၢ် စံးဆၢဆူတၢ်ကတိဒီလဲတက့ၢ်. ဟ့ၣ်နီၤလီၤစုအတၢ်ဟ့ၣ် 'င' တက့ၢ်.

ပၣ်ကတိတၢ်မၤသကိးတၢ်တဘျီအံၤ လၢတၢ်ထုကဖၣ်ဒီးသံကွဲပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီး အတၢ်အိၣ်ဖိၣ် မ့ၢ်အကအိၣ် ဒီးတၢ်သးခုလၢ ကကဲထီၣ်ယွၤအပုၤဆုၤလီၤတၢ် မ့တမ့ၢ်ကနီၤလီၤဒ်သိးသိးတၢ်သးခုကစီၣ်အဂ့ၢ်ဒီး နီၤလီၤစုအတၢ်ဟ့ၣ် 'င' တက့ၢ်.

တၢ်သးခုကစီၣ် - တၢ်အဒိလၢအသးအသး

ပသူတၢ်ခဲလၢၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်အဒိဒီး တၢ်ကတိၤအဖုၣ် ဒ်သိးကမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢ ပဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်လီၤ. ပဘျီထီၣ် ပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် (သရိၣ်) မၤစၢၤပုၤလၢပကကွၢ်ဒီးပၣ်အိၣ်လၢတမံၤဃီ လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်(သရိၣ်)န့ၣ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ဝဲဒီး တၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်. (လၢပုၤတဂၤအဂီၢ်). တဘျီ ဖဲပတူၢ်လိၣ်တၢ်အဒိဘၣ်သးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်(သရိၣ်) လၢတၢ်အဒိလၢပဟံးဃၣ်ပမၤတၢ်ဒီး သရိၣ်ဒ်လဲၣ်. ပသ့ၣ်ညါလၢ ပကဘၣ်ပၤဆုၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဒိလၢအသးပုၤအါစုအါဘျီ ဒုးနဲၣ်ပုၤလၢသရိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်သးခုကစီၣ်လၢ မ့ၢ်ကတဲၣ်ကတိၤပၣ်စၢၤ “တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်ဆီၣ်ထွဲ” မ့ၢ်တမ့ၢ်, မ့ၢ်တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်သးအိၣ်လီၤ. တၢ်လၢအကဲထီၣ်ပိၣ်ထွဲအခံတဖၣ်, တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ် မၤနီၣ်တၢ်အဆၢလၢ တၢ်ဃုထၢ, တၢ်သိၣ်လိၣ်ဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲပုၤကဲထီၣ်တၢ်သးခုကစီၣ် အတၢ်မၤ လၢအမၤတၢ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးလၢထံကီၢ်အဂၤဒီး လၢထံကီၢ်ပူၤလီၤ.

“တၢ်သးခုကစီၣ်အသရိၣ်” မ့ၢ်တၢ်ကတိၤလၢ အစးထီၣ်သီဘၣ်တၢ်စံးအိၣ်လၢ ပုၤစိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်, ဒုဗု(ဒ်) ဘီး (David Bosh) လၢအလံၣ်, တၢ်သိၣ်လိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ပၣ်ဖျါလၢသးအဒိ လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး တၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးလဲလိၣ်သရိၣ်ဆူ တၢ်စံးကတိၤကဒါက့ၤဟီၣ်ခိၣ်လၢ အလဲလိၣ်အသးချးမးလၢ ပထံၣ်လၢပနီၣ်ကစၢ်လၢ မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဒိအသီအံၤ ဟ့ၣ်က့ၤသရိၣ်လၢ -

- * အိၣ်ပၣ်လၢကသဂၢၢ်လိၣ်သးဒီးအဂံၢ်အဘါဒီး တၢ်ကူၣ်တၢ်ဖးဆူပုၤဂၤအအိၣ်
- * နဲၣ်လိတၢ်သးခုကစီၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးအိၣ်ဒီး သဂၢၢ်လိၣ်အသးဒီး တၢ်ကတိၤလၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်
- * သဂၢၢ်လိၣ်အသးလၢတၢ်အါမံၤ အတၢ်သးခုကစီၣ်ဒီး အပုၤမၤတၢ်ဖိ, အတၢ်မၤလၢအယံၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်မူလၢအမ့ၢ် တၢ်အညီန့ၢ် လၢကစၢ်ယွၤအတၢ်သးခုကစီၣ်ဒီး
- * ဒ်သိးကဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်ဒီး တဲဘၣ်အတၢ်ထံၣ်ဒီး တၢ်လၢကစၢ်ယွၤနဲၣ်ဖျါအိၣ်လၢ အကလုၢ်ကထါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ခံၣ်စီၤတဲၤစီၤအန့ၣ်အလါ

တၢ်နီၣ်လၢလံၣ်န့ၣ်လံၣ်လါ ဘၣ်ဃးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အဘၣ်ထွဲဒီး မ့တမ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်မၤအသးမ့ၢ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်အဖီခိၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအသးမ့ၢ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒိၣ် တၢ်လီၤတခါ

30 CE လၢအဆိကတၢ် (တၢ်မၤဖိဒီးပုၤမၤသကိးတၢ်) အပုၤမၤသကိးတၢ်

- * တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢ အထီဒါတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
- * ပုၤလၢအအိၣ်ဆိးတပူၤဃီဒီး ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢ ကစၢ်ယုၣ်ရှုး
- * ပုၤန့ၣ်တၢ်ဖိ ကြၢးအိၣ်ဒီးသးသမူအတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
- * တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးထံၣ်အီၤလၢ သးသမူအဂၤ

312 CE တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အဆၢကတၢ်

- * တၢ်ဘူၣ်တဘါထူကလုၢ်ယွၤကထါ မ့ၢ်တၢ်လၢအဒိသိးလိၣ်အသးဒီး ထံကီၢ်အတၢ်ပၤတၢ်ပြဲး
- * တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်ပုၤခရံၣ်ဖိလၢတၢ်ပၤတၢ်ပြဲးအပူၤ
- * တၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်နီၤဖးလၢခရံၣ်ဖိတဂၤဒီး ပုၤအဂ့ၤတဂၤ
- * တၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒိသိးကပျဲပုၤဂၤလၢ ကကဲထီၣ်ပုၤန့ၣ်တၢ်ဖိ

1790 CE တၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆၢကတၢ်

- * တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢတလဲၤအသး ဒ်အလူအလၢ်/ ထံကီၢ်အတၢ်ရလိၣ်သး
- * တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ဘၣ်တၢ်မၤဃုမၤဖိးလိၣ်သးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
- * တၢ်ဆၢကတၢ်လၢ တၢ်ဘူၣ်တဘါအဒုတဖၣ်
- * တၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်သိၣ်လိၣ်အီၤလၢ တၢ်သကဲၣ်ပဝးအတၢ်ထူးတၢ်တီၤဒီး ဒုးဒိၣ်ထီၣ်ခရံၣ်ဖိအဟံၣ်အဃီ

1960 CE တၢ်ဆၢကတၢ်လၢအပူၤကွံၣ်အန့ၣ်အလါ/ တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်

- * တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဆၢထၢၣ်လၢ တၢ်ကရၢကရိလၢအလဲလိၣ်အသး
- * တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအအါတဖၣ်, တၢ်ဘူၣ်တဘါလီၤဆီလိၣ်အသး
- * တၢ်သးခုကစီၣ်အံၤ တဘၣ်စံးဆၢတၢ်ဆူယွၤအအိၣ်ဒီးအတၢ်ကိးအသီတဖၣ်

XXXXXXXXXX

တၢ်ကတိၤသကိးတၢ်အတၢ်သံကွၢ်

၁. တၢ်ဆၢကတၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်အခွဲးလီၤဆီတဖၣ်
၂. မ့ၢ်တၢ်အခွဲးအဝဲန့ၣ် မၤန့ၢ်တၢ်အခွဲးအယၢ် မ့တမ့ၢ်မၤတၢ်ဒိတၢ်သးခုကစီၣ်ခါ.
၃. မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢ မ့ၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤ အိၣ်လၢပုၤအါဂၤအမဲၣ်ညါခါ. မ့တမ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်လၢပုၤစၢၤဂၤအအိၣ်န့ၣ်ခါ.
၄. တၢ်အခွဲးအယၢ်အိၣ်ဂ့ၤတအိၣ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟဲစိၣ်န့ၢ်တၢ်အိၣ်လၢ ပုၤအါဂၤ မ့တမ့ၢ်ဒီးပုၤစၢၤဂၤန့ၣ်ခါ.
၅. မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် လိၣ်ဘၣ်လၢကဘၣ်တၢ်တြီအီၤလၢ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ဒ်သိးကအိၣ်လၢတၢ်န့ၣ်ယွၤန့ၣ်ခါ.

ပတော်ကွဲးအတော်လဲလိင်

ခရံဖိတဖှ် သးအိန်လကမာတံသကိးဒီးသရိန် (တၢ်အိန်ဖှိန်), ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး စးထီန်လၢနံာ်ကယၢ လွံဖဲခိန်စတဲထံ(Constantine) ဒုးကဲထီန်ပှၢခရံဖိအတၢ်ဘၢလၢ တၢ်ပၢတၢ်ပြဲးအတၢ်ဘၢလၢရိမုၢ်အတၢ်ပၢတၢ်ပြဲးအ ပှၢန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်အိန်ဖှိန်ဒီး ထံကိာ်ဘၣ်တၢ်ထုးဖးအီၤန့ၣ်, တုၤလၢနံာ်ကယၢ(၆၀)ဒီး(၇၀) လၢကိာ်အမဲရကၢအပှၢန့ၣ် ဖဲန့ၣ်အိန်ဒီးတၢ်အိန်ဖှိန်ဒီး ထံဂ့ၢ်ကိာ်ဂ့ၢ်အတၢ်မၤသကိးတၢ်လီၤ. ခရံဖိတဖှ် မၤတၢ်ဒီး ဘၣ်တၢ်ကဟုကယၢဒီး မ့ၢ် တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢလၢ အဘၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲအီၤလၢ ပှၢလၢအအိန်လကမၤဃၢအကျါဒီး ကဲထီန်တၢ်လၢအဒိန်လၢ တၢ်ဆဲး တၢ်လၢလီၤ. ပဝဲခဲအံၤ အိန်ဘၣ်လၢခရံဖိအတၢ်မၤအလီၢ်ခဲလီၤ.

ပှၢခရံဖိ

ထီန်သတြီၤဒီး

ခရံဖိတဖှ်အလီၢ်

တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအယူဖိး
တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအိန်ဘၣ်ဂၢၢ်ကျါ
ပှၢကလုာ်ဘၣ်တၢ်ထံာ်အီၤ ဒ်ပှၢခရံဖိ
တၢ်အိန်ဖှိန်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အိန်အမုၢ်လၢကလုာ်ကျါ

တၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဒ်သိးလိင်သးဘၣ်
တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလဲလိင်အသးချုမး
ပှၢအါဂၢအသးအိန်လၢ “သုာ်လၢသး”
တၢ်အိန်ဖှိန်အတၢ်ဒိန်စိဆဲးလီၤစ့ၤလီၤ

ပှၢခရံဖိအသရိန်

ထီန်သတြီၤဒီး

တၢ်သးခုကစီၣ်အသရိန်

ပှၢတဂၢဘၣ်တဂၢ-ဒုးလဲလိင်ပှၢဂၢ

အပျိုအဘိန်တဖှ်လၢ အအိန်ဒီးတၢ်ကွၢ်လီၤ
သး ဒ်သိးကမၤန့ၢ်တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်ဒိန်ထီန်
ဒီးတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်.

တၢ်အိန်ဖှိန်-မၤဝဲဒ်သိးပှၢကဟဲဆူသရိန်ပှၢ

အပျိုအဘိန်တဖှ်လၢ အအိန်ပၢစၢၤ ဒုးန့ၣ်
ဖျါတၢ်တမံးဃီဒီး သုတၢ်ဟ့ၣ်လၢတၢ်မၤစၢၤလၢ
တၢ်အိန်ဖှိန်အလီၢ်ခဲ

တၢ်မၤနၢၤ-ပှၢတၢ်အိန်ဖှိန်ဖိအမံၤအသၣ်

တၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢကမၤဃၢအကျါ

ဟီၣ်ခိန်ဒိဘျုးတၢ်သးခုကစီၣ်-စ့ဒိလုာ်လၢတၢ်သးခုကစီၣ်

တၢ်သးခုကစီၣ်လၢအအာ်လီၤလၢကမၤဝဲ

တၢ်သးခုကစီၣ်-တၢ်လဲလိင်သး
အပှၢကလုာ်
တၢ်မၤသဘျုးဟီၣ်ခိန်

ပှၢမၤယွၤအတၢ်မၤဆူ ထံကိာ်လၢအလီၤသဘျုး
တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ် ပှၢကမၤဃၢအကျါ တၢ်လဲလိင်

ကဲထီၣ်တၢ်ခဲဃၢ်သးဒီး တၢ်သးခုကစီၣ်

မၤစၢၤ

ဘၣ်တၢ်ထီၣ်သတြီၤ

တၢ်စၢၤဃၢ်လိာ်သး

တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤအိၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤအိၣ်ဖဲအံၤလီၤ. (ဒီးတၢ်လီၤအဂၤ)

ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢကျိၣ်စ့

ပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီးကျိၣ်စ့အတၢ်ဆီၣ်ထွဲ

သန့ၤသးလၢခရံၣ်ဖိတကလုာ်

ဘၣ်တၢ်သန့ၤသးလၢပုၤဂီၢ်မုၢ်

အိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ဃးတၢ်သးခုကစီၣ်

တၢ်သးခုကစီၣ်အဖုတဖု (Mission Teams)

တၢ်သံကွၢ်လၢ ကဘၣ်တၢ်သံကွၢ်အိၤလၢ တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤ ဒံသိးကဖံးတၢ်မၤတၢ်လၢ တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤ
ပုၤအိၣ်လၢတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်.

အဝဲသ့ၣ်မုၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖဲလဲၣ်.

မုၢ်ပုၤလၢတဘၣ်တၢ်တုၤဆူအိၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖိၣ်တအိၣ်ဒံးဘၣ်န့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်လၢအလီၤအိၣ်ဒီးပုၤဒံသိးအံၤတဖု.

ကစၢ်ယွၤမၤတၢ်ဖဲလဲၣ်လဲၣ်.

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢ ကရုၤလိာ်ပသးဒီးတူၢ်လိာ်ပုၤန့ၣ် မုၢ်မတၢ်တဖုန့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပတၢ်အိၣ်ဖိၣ်, တၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးခု, တၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်တဖု, တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢပုၤကမျၢၢ်အကျါ

တၢ်မနုၤအိၣ်လၢ ကဘၣ်တၢ်မၤလီၤတံၢ်တၢ်လၢအလိၣ်ဘၣ်ဒီး ပတၢ်အိၣ်ဖိၣ် ဒံသိးကဒုးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤ

မုၢ်သ့ၣ်ညါလၢကစၢ်ယွၤဆူန့ၣ်ဒီး နတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဆူမတၢ်အိၣ်န့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢအစးထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီး ကအိၣ်ဒီးဆူညါလၢ လိာ်ရဲမဲး(ဒ်) (အဲလ်ဘၣ်အုးစတံတုၤ) by Loren Mead (Allban Institute)

တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢ, ဒါရဲလဲအဲလ်ကူးဒဲၣ် (အဲးမဲ(စ်)) Darrel L. Guder (Eerdmans)

လိာ်ခၢၣ်သးလၢ အအိၣ်ဒီးအသရၣ်ဒဲၣ်ဝဲ အတၢ်ဒုးဒိၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်

ပုၤဒီးကလုာ်တၢ်စိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်, ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘုၣ် ခိၣ်ဖျူထၢၣ်အတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲ အိၣ်ဒီးအလံာ်ကဘျးဒဲၣ်ဝဲ, ဘၣ်တၢ်ပာ်စီဆုံဆူ တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်လဲလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤ, ဒ်အမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘုၣ် ခိၣ်ဖျူထၢၣ်အတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲန့ၣ် အိၣ်ဒီးကလုာ်တဖၣ် အတၢ်စိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ် “တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်လဲလိာ်သး” လၢ စုထွဲတခီဒီး လဲလိာ်လိာ်ဆူ ကလုာ်တဖၣ်အတၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်/ တၢ်သးခုကစီၣ်အသရိၣ်တက့ၢ်. (nationalministries.org/missional_church/.)

တၢ်သးခုကစီၣ်လၢအဘါထုကဖၣ်တၢ်

မၤကဒါပတၢ်ထံၣ်လၢပအိၣ်ဒီး
ဆူသုဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘုၣ်

ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါပတၢ်ဆိကမိၣ်လၢ ပလိာ်ဘၣ်အိၣ်
ဆူတၢ်သးခုကစီၣ်လၢနမၤအိၣ်

သိၣ်လိပုၤဒ်သိးပကန့ၣ်န့ၣ်
သ့ၣ်ညါလၢနမ့ၢ်ပတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးပုၤဒီး ပတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်

မၤစၢၤပုၤဒ်သိးကယုထံၣ်န့ၢ်
လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤပသးဆူတၢ်အဂၤ

အၤမ့ၢ်.

Workshops for Church Life and Leadership © 2012 American Baptist Home Mission Societies, American Baptist Churches USA. Permission is granted to photocopy for use in national, regional and local educational events. All other rights reserved. This online resource is supported by the America for Christ Offering.